

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - De Windwijzer te Laarne

Hoofdstructuur bao

	Pedagogische eenheid	
	Instellingsnummer	22608
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool - De Windwijzer
directeur		Eddy TEMMERMAN, Claire DE SMAELE
adres		Schoolstraat 8 - 9270 LAARNE
telefoon		09-369.25.50
fax		09-369.25.50
e-mail		info@gsdewindwijzer.be
website/URL		www.gsdewindwijzer.be
	Bestuur van de instelling	975946 - Gemeentebestuur van Laarne te LAARNE
adres		Dorpsstraat 2 - 9270 LAARNE
	Scholengemeenschap	120972 - Scheldeland te SERSKAMP
adres		Schoolstraat 4 - 9260 SERSKAMP
	CLB	115031 - Vrij CLB Wetteren te WETTEREN
adres		Hoenderstraat 53 - 9230 WETTEREN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	04/06/2012, 05/06/2012, 06/06/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	06/06/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	18/06/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Luc Kyot
	Teamleden	Walter Andries

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	6
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	6
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	8
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Curriculum	11
4.2 Begeleiding	11
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
6.1 Wat doet de school goed?	14
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De basisschool bestaat uit twee vestigingen die zich situeren in de dorpskernen van Laarne en Kalken. De vestiging in Kalken biedt momenteel alleen lager onderwijs aan. Vanaf 1 september 2012 start daar een kleuterafdeling. De kinderen komen veelal uit de onmiddellijke schoolomgeving. In beide dorpen zijn ook scholen van een ander net aanwezig.

Het leerlingenaantal blijft de laatste jaren min of meer gelijk, maar toch zijn er schommelingen. De klasgroepen zijn dikwijls ongelijk qua aantal, wat de groeperingsvorming niet vergemakkelijkt.

In de kleuterafdeling kan de school aantonen dat zij de inspanningsverplichting tegenover de ontwikkelingsdoelen van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie na komt. De planning van beide leergebieden gebeurt op basis van het leerplan. De kleuterjuffen maken daarbij gebruik van een doelenboek, opgemaakt door de onderwijskoepel. Het aantal geformuleerde doelen is dikwijls hoog. Dit is ook zo bij opgemaakte fiches voor de dagelijks weerkerende activiteiten en voor de spelwerkhoeven.

Er zijn klasoverstijgende informele afspraken betreffende kalendergebruik, symbolen, pictogrammen,... De school heeft aandacht voor woordenschatuitbreiding en het aanbrengen van begrippen. Dit kan meer doelgericht en gradueel aangepakt worden, waardoor observatie en mogelijke remediëring nog meer op elkaar afgestemd zijn.

De kleuters hebben volop de mogelijkheid om spelend te leren en te experimenteren. De kleuterjuffen weten de kleuters te stimuleren qua taalgebruik tijdens de spelmomenten, bij het onthaal, ... Bij problemen wordt kort op de bal gespeeld en zorgt het team voor extra ondersteuning.

In de lagere afdeling voldoet de school grotendeels aan haar resultaatsverplichting om de eindtermen van het leergebied Nederlands te realiseren. Dit blijkt onder meer uit de evaluatiegegevens en de geleverde inspanningen bij de leerbegeleiding. Het team startte begin dit schooljaar met een nieuw onderwijsleerpakket van het tweede tot zesde leerjaar. Voor spelling behoudt het team de vorige methode. De leerkrachten vertrouwen erop dat het pakket conform de leerplandoelen is opgesteld. In de dagplanningen treft de inspectie voornamelijk concrete lesdoelen aan. Een aantal leerdomeinen komen in geringere mate aan bod: luisteren, spreken, creatief schrijven. Dit blijkt uit het werk van de leerlingen en uit hun rapporten. De rapportering spelling is dikwijls te omvangrijk. De vorderingen van de leerlingen worden goed bijgehouden. Aan de hand van de methodegebonden en de genormeerde toetsen wordt nagegaan welke leerlingen problemen hebben. De leerkrachten passen binnenklasdifferentiatie toe en indien nodig is er ook ondersteuning van de zorgleerkrachten.

Voor het leergebied wereldoriëntatie kan de school niet in voldoende mate aantonen dat zij de eindtermen realiseert. De leerkrachten stellen zelf hun onderwijsleerpakketten samen. Dit gebeurt bij de meesten zonder het raadplegen van het leerplan. Zij baseren zich op diverse bronnen. De leerkrachten formuleren concrete lesdoelen. Er is weinig of geen overleg naar leerinhouden. Uit een beperkte schooleigen inventarisatie blijkt dat het leerdomein techniek bijna volledig ontbreekt. Voor verkeer doen de leerkrachten een beroep op een domeingebonden leerstofpakket. Het aanbod is soms sterk versnipperd over verschillende leerkrachten. Er zijn weinig of geen formele afspraken betreffende tijd- en ruimtekaders. Er is afgesproken om volgend schooljaar te starten met een commercieel leerstofpakket en dit in combinatie met schooleigen inbreng. Tot op heden is nog geen begin gemaakt met de schooleigen planning. In sommige klassen zijn er fragmentarisch goede praktijkvoorbeelden. Sommige klassen integreren leergebiedoverschrijdende eindtermen binnen het leergebied wereldoriëntatie. De evaluatie en de rapportering over dit leergebied kunnen nog aan waarde winnen.

Op de school heerst een vertrouwelijke sfeer tussen leerlingen en leerkrachten. Het zorgbeleid neemt de nodige initiatieven om de kinderen te ondersteunen. De kleuterafdeling beschikt over een afsprakenbundel betreffende leerbegeleiding. Volgend schooljaar wenst het team een soortgelijk document voor de lagere school op te stellen. De leerkrachten houden de gegevens van de kinderen degelijk bij in een

leerlingendossier. Aan de hand van diverse toetsen en observaties worden problemen bij de kinderen gedetecteerd en geremedieerd. Het zorgteam functioneert professioneel en past zijn werking aan de noodwendigheden aan.

In de lagere afdeling is het onderwijsaanbod niet voor alle leergebieden voldoende harmonieus samengesteld. Voor sommige leergebieden is het verspreid over een te groot aantal leerkrachten.

Het schoolbeleid heeft een aantal te waarderen initiatieven genomen om de werking te actualiseren en te versterken. De inspectie hoopt dat deze ingeslagen weg wordt verdergezet.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Curriculum
Onderwijsaanbod
Begeleiding
Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling levert de nodige inspanningen voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands. De gestructureerde speel-leeromgevingen bieden aan de kleuters de nodige kansen om op een speelse manier taalvaardigheden te oefenen en te verwerven.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft doelgericht de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie samen met doelen van andere leergebieden in een natuurlijke samenhang na. Via diverse thema's is er een gevarieerd aanbod. De klasinrichting stimuleert en ondersteunt de zelfontwikkeling van de kleuters.

Vaststellingen leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie

De kleuteronderwijzers plannen hun activiteiten op een doordachte wijze. Het leerplan is richtinggevend en via een doelenboek (ontwikkeld door de onderwijskoepel) bewaken de teamleden een gevarieerd, harmonieus en doelgericht aanbod. De kleuterjuffen konden hierbij steunen op de ervaringen opgedaan tijdens recente nascholingen.

Bij de dagelijkse planning formuleren de leerkrachten een zeer uitgebreid aantal leerplandoelen. Daardoor is het onduidelijk welke de dominante doelen zijn die bij de kleuters dan aanleiding kunnen geven tot observatie en evaluatie.

De teamleden hebben voor de dagelijks weerkerende activiteiten en voor de hoekenwerking doelenlijsten opgesteld. Ook deze lijsten zijn heel uitgebreid. De lijsten zouden aan functionaliteit winnen indien per thema of per tijdsperiode (dag, week) dominante doelen zouden aangeduid worden.

De thema's volgen deels de jaarkring maar bieden voldoende mogelijkheden om in te spelen op de interesses van de kleuters. Een beperkt aantal thema's wordt overgenomen uit een onderwijsleerpakket dat een voorloper is van het in het eerste leerjaar aangewende pakket. Zelden bepalen de kleuters zelf het thema. Bij de start van het thema bepaalt de kleuterjuf samen met de kleuters de mogelijke inhoud via een brainstorm. Op die manier verhoogt de betrokkenheid van de kinderen.

De klaspoppen nemen in het klasgebeuren een belangrijke rol in en dit voornamelijk voor de ontwikkeling van de taalvaardigheid en het tijd- en ruimtebesef.

De kalenders die in elke onthaalhoek terug te vinden zijn bieden de kleuters houvast bij het kennismaken met verschillende aspecten van tijd. Er zijn weinig geformaliseerde afspraken over het gebruik van de diverse kalenders, de pictogrammen, de symbolen... Doordat de leerkrachten echter veel onderlinge contacten hebben en informele afspraken maken is er in de klassen wel een graduele opbouw merkbaar.

Om de overgang naar het eerste leerjaar soepel te laten verlopen zijn er over de twee onderwijsniveaus heen afspraken over kleurgebruik, symbolen, voorbereidend schrijven en lezen,...

De kleuterjuffen beschikken over een gradueel opgebouwde begrippenlijst. Het doelgericht gebruik en aanwenden ervan is eerder miniem. Er zijn geen afspraken over het inschakelen ervan binnen de thema's.

Bij het bepalen van de leerinhouden van de thema's voorzien de juffen in een aan te brengen woordenschatlijst. Ook hier zijn geen formele afspraken naar moeilijkheid en gradatie.

In de klassen groeien in de mate van het mogelijke de hoeken mee met de uitwerking van een thema. Er zijn degelijke initiatieven zoals de boekenhoek, de poppenhoek, de schrijfhoek,... De kinderen hebben daar de mogelijkheid om op een spontane en speelse manier hun taalgebruik verder te ontwikkelen. Binnen het hoekenwerk is er minder

aandacht voor een systematische aanpak van woordenschatverwerving gebaseerd op de streefwoordenschat binnen elk thema en ontbreekt er een luisterhoek.

De kleuteronderwijzers bieden tal van leer- en ontwikkelingskansen aan via een veilige en stimulerende speel-leeromgeving. De kleuters hebben voldoende mogelijkheden tot exploreren en experimenteren.

Het team besteedt aandacht aan aspecten van voorbereidend lezen en schrijven. Zo is er een lettermuur en diverse spelmogelijkheden voor letterherkenning. Via onder meer afspraken over een juiste pengreep en schrijfhouding, besteden de kleuterleerkrachten aandacht aan de schrijfontwikkeling van de kleuters. Tevens krijgen de oudere kleuters meer doelgerichte oefeningen aangeboden die tegemoet komen aan hun ontlukende geletterdheid.

In de klassen bieden de onthaalhoeken ondersteuning aan de kleuters bij het ontdekken en ervaren van de wereld rondom hen. Tijdens de onthaalmomenten krijgen ze de kans om te spreken, ervaringen uit te wisselen en om vragen te stellen. De leerkrachten hebben structuren en gespreksregels die garanderen dat alle kleuters voldoende spreekmogelijkheden krijgen terwijl er ook naar hen geluisterd wordt. De leerkrachten bevorderen de interactie tussen henzelf en de kleuters en tussen de kleuters onderling. Ze hebben aandacht voor een open vraagstelling en stimuleren de kleuters om zich uit te drukken met goed gebouwde zinnen. Het taalgebruik van de leerkrachten is correct.

Uit de klasbezoeken blijkt dat de leerkrachten aandacht hebben voor boekpromotie en leesbevordering. Voorlezen, allerlei versjes en oefeningen op 'rijmen' wakkeren het taalgevoel van de kleuters verder aan. De oudere kleuters bezoeken regelmatig de bibliotheek.

De leerkrachten spannen zich in om de kleuters een goede eerstelijnszorg te verstrekken. Zij volgen de ontwikkeling van de taalvaardigheid op met observaties (die echter doelgerichter en functioneler kunnen verlopen) en bij de oudste kleuters ook met een beperkt aantal genormeerde testen. Het kindvolgsysteem bundelt alle vaststellingen en vormt de basis om tijdens het zorgoverleg problemen bespreekbaar te stellen.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen voor Nederlands. De evaluatiegegevens over de leerresultaten geven aan dat de meeste leerlingen de vooropgestelde doelen bereiken. De leerbegeleiding neemt de nodige stappen om het niveau van de leerlingen op het vereiste peil te brengen.

Begin dit schooljaar startte het team met de introductie van een nieuw onderwijsleerpakket Nederlands voor alle klassen vanaf het tweede leerjaar. Voor spelling opteerde het team om het pakket van de vorige methode te behouden. Het team vertrouwt erop dat de onderwijsleerpakketten dekkend zijn voor het realiseren van de leerplandoelen. Een grondige analyse om na te gaan in hoeverre deze stelling klopt, is niet gebeurd.

In de planningsdocumenten van de leerkrachten zijn weinig of geen verwijzingen naar de leerplandoelen terug te vinden. De dagplanning voorziet meestal wel in concrete lesdoelen, wat een doelgerichte evaluatie mogelijk maakt.

De school biedt in alle klassen de nodige lestijden aan zoals gesuggereerd in het leerplan om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

De leerdomeinen taalbeschouwing, lezen en schrijven komen voldoende aan bod. Dit valt waar te nemen uit de planningsdocumenten van de leerkrachten en via de schriften en rapporten van de leerlingen. In de meeste klassen is er aandacht voor boeken, maar er

zijn nog mogelijkheden tot diversifiëren en uitbreiden. Het team neemt de nodige initiatieven om het lezen te bevorderen via niveaulezen, peertutoring, voorlezen, deelnemen aan initiatieven van de Boekenweek, ... Op het einde van het vierde leerjaar behalen de leerlingen veelal het vereiste (technisch) leesniveau.

Bij schrijven is er een overwicht aan spellingonderricht. De rapportering ervan is dikwijls te omvangrijk. Spelling wordt voornamelijk ingeoeffend via woordpakketten en er is de nodige aandacht voor het aanleren van spellingregels. In de klassen zijn algoritmen van de aangewende methode aanwezig. Al naargelang de klas, komt doelgericht creatief schrijven (te) weinig of in voldoende mate aan bod. Het concreet toepassen van de aangeleerde spellingregels krijgt op die manier weinig mogelijkheden.

Doelgerichte activiteiten/lessen binnen de domeinen luisteren en spreken komen in zeer geringe mate aan bod. Er zijn geen afspraken over hoe luisteren/spreken binnen het leergebied Nederlands op een zinvolle manier kan geëvalueerd worden. De teamleden vinden deze moeilijk te evalueren en bezitten weinig kennis daarover. De rapportering ervan naar de ouders is dan ook heel miniem.

Het team neemt genormeerde toetsen af voor spelling en lezen. De geanalyseerde resultaten geven indien nodig aanleiding tot differentiatie in klasverband. De leerkrachten leveren diverse inspanningen om het niveau van de leerlingen te verbeteren.

Diverse leerlingen mogen, in samenspraak met de ouders, gebruik maken van sticordmaatregelen. De resultaten van de leerlingen van het zesde leerjaar bij de eindtoetsen ingericht door de onderwijskoepel liggen meestal rond het Vlaamse gemiddelde. Bij tegenvallende resultaten neemt de school de nodige initiatieven om te remediëren.

Het team beschikt over onvoldoende geschikte woordenboeken voor alle leerlingen van de bovenbouw. In sommige klassen zijn deze nog niet aangepast aan de vernieuwde spelling van 2006.

De gebruikelijke taalbeschouwelijke begrippen en termen (eindtermen 2010) zijn nog niet geïntegreerd bij alle leerkrachten. Een nascholing met als onderwerp het nieuwe deelleerplan taalbeschouwing is nog niet doorgegaan of gepland.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Motivering

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Het aanbod is onevenwichtig en onvolledig. De lagere afdeling benadert de thema's teveel vanuit een te beperkt aantal invalshoeken. Bovendien bemoeilijkt de schoolorganisatie de continuïteit en de horizontale samenhang van het aanbod. De evaluatie en rapportering steunen niet op een schooleigen visie en zijn onvoldoende breed opgesteld. De leerkrachten hebben nog niet doelgericht kennis genomen van de recente deelleerplannen techniek en natuur.

De leerkrachten stellen zelf hun onderwijsleerpakketten samen. Daarbij baseren zij zich voornamelijk op verschillende commerciële pakketten. Het aanbod is gevarieerd maar de thema's zijn dikwijls te eenzijdig gericht op een leerdomein. Het leerplan is hierbij meestal niet of weinig richtinggevend. Sommige klasleerkrachten slagen er wel in om een meer geïntegreerde aanpak te realiseren.

In hun dagelijkse planning formuleren de leerkrachten meestal duidelijk concrete waarneembare lesdoelen.

De leerkrachten stellen zelf de werkboeken van de leerlingen samen. De diversiteit is groot: in sommige klassen is het een verzameling van fotokopies en zelf samengestelde werkbladen, bij andere is het een verzorgd en qua lay-out eenvormig opgesteld werkboekje.

Dit schooljaar inventariseerde het team aan de hand van een door de onderwijskoepel bezorgd document welke thema's aan welk leerplandoel kunnen gekoppeld worden. Deze inventarisatie is nog zeer algemeen en weinig gedetailleerd, maar toch bleek duidelijk dat het aanbod binnen het domein techniek quasi volledig ontbrak.

Het team besloot om voor volgend schooljaar een onderwijsleerpakket voor wereldoriëntatie aan te wenden dat een flexibel kader biedt en ruimte laat voor schooleigen initiatief en creativiteit. Hoe het team met dit pakket aan de slag zal gaan en hoe de eigen thema's daarin een plaats zullen krijgen is tot op heden nog niet bepaald.

Er zijn weinig formele schoolafspraken betreffende leeruitstappen, de specifieke leerinhouden per leerjaar en de tijd- en ruimtekaders die in de klassen moeten aanwezig zijn. In sommige klassen zijn deze kaders niet functioneel en weinig ondersteunend voor de leerlingen. Enkele klassen geven hier wel een voorbeeld van goede praktijk.

Het aanwenden van de actualiteit is sterk leerkrachtafhankelijk. Mogelijkheden om de actualiteit te koppelen aan de tijd- en ruimtekaders worden weinig benut.

Het aanbod in sommige klasgroepen is sterk versnipperd. In een extreem geval bieden drie verschillende leerkrachten dit leergebied in een klas aan. Het aantal aangewende lestijden verschilt soms sterk binnen eenzelfde leerjaar en binnen de vestigingsplaatsen. De voorziene lestijden krijgen niet altijd een invulling conform dit leergebied.

Voor verkeer hanteren de teamleden een domeingebonden onderwijsleerpakket. De koppeling tussen de rechtstreekse toepassing in het verkeer en de aangebrachte kennis is niet altijd aanwezig. Al naargelang de klas beperken de verwerkingsmogelijkheden binnen dit domein zich tot "blaadjesonderwijs".

In sommige klassen krijgen de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT, leren leren en sociale vaardigheden aandacht tijdens het verwerkingsproces. Hier heeft de school nog veel mogelijkheden om het wereldoriënterend leren meer te koppelen aan actieve, taakgerichte en coöperatieve werkvormen.

De school biedt meerdaagse extra-murosactiviteiten aan voor de bovenbouw. Het is een gevarieerd aanbod, maar de link met leerplandoelen is niet altijd voorhanden. Ook schooluitstappen kunnen aan pedagogische waarde winnen indien deze kaders binnen een thema.

De school ontwikkelde nog geen eigen visie over evalueren en rapporteren. Evenmin gelden afspraken over het opstellen en hanteren van toetsen. Toetsen binnen dit leergebied peilen hoofdzakelijk naar de verworven kennis, minder naar inzichten, vaardigheden en attitudes. Het bereiken van leerplandoelen wordt nauwelijks nagegaan. De rapportering over wereldoriëntatie richt zich hoofdzakelijk op de behaalde toetsresultaten en beperkt zich soms tot enkele leerdomeinen.

Het team heeft nog niet de mogelijkheid gekregen om via nascholingen kennis te nemen met de nieuwe deelleerplannen natuur en techniek. Zeker voor het domein techniek is het leerkrachtenteam vragende partij naar meer achtergrond, visie, ideeën, mogelijkheden tot verwerking,...

De school doet weinig beroep op de expertise van een aantal leerkrachten die meer aandacht hebben voor een geïntegreerde aanpak van dit leergebied.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Curriculum

4.1.1 Onderwijsaanbod

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Vanaf begin volgend schooljaar start de vestiging Kalken met een kleuterafdeling. Vanaf dan is er een volwaardige basisschool. De kleuterafdeling start met een klas voor alle leeftijdsgroepen. De kleuteronderwijzer die de opdracht zal vervullen heeft dit schooljaar reeds een nascholing gevolgd over samengestelde klassen.
- Het onderwijsaanbod in de kleuterafdeling is goed gevarieerd en horizontaal uitgebouwd. De verticale samenhang kan verder ontwikkeld worden.
- Het aanbod van enkele leergebieden in de lagere afdeling (wereldoriëntatie, Nederlands, lichamelijke opvoeding) voor een zelfde klasgroep is soms verspreid over een aantal leerkrachten.
- Het aanbod binnen een aantal leergebieden is niet altijd conform wat de betrokken leerplannen voorschrijven. Uit de rapportering van Frans blijkt in sommige klassen een overmatige aandacht voor schrijven.
- Het bewegingsdomein zwemmen neemt veel tijd in beslag. Per twee weken gaan de leerlingen van het eerste tot het zesde leerjaar zwemmen. Daaraan besteedt de school drie lestijden. Het eigenlijk zwemondericht neemt maximaal een half uur in beslag. Dit betekent dat binnen het leergebied lichamelijke opvoeding in verhouding tot de andere bewegingsdomeinen te veel aandacht naar zwemmen gaat.
- De levensbeschouwelijke vakken waar leermeesters bij betrokken zijn, worden steeds opeenvolgend per twee lestijden aangeboden (eventueel onderbroken door een middagpauze). Een alternerend aanbod tijdens dezelfde dag, biedt aan de klasleerkrachten de mogelijkheid om lestijden van leergebieden die meer concentratie vergen op gunstigere momenten aan te bieden.
- Daar waar leerkrachten in duobanen fungeren, is het aanbod van de leergebieden niet altijd het meest gunstige voor de leerlingen.
- Binnen de vestigingen en binnen enkele leerjaren zijn er verschillen qua tijdsbesteding van een aantal leergebieden.
- Het schoolbestuur neemt 34 lestijden ten laste om het onderwijsaanbod te garanderen.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De relaties tussen de leerkrachten en de kinderen zijn zodanig dat leren en zich ontwikkelen de nodige kansen krijgen. De leerkrachten zijn bekommerd om het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen. Het team getuigt van een empathisch vermogen.
- De integratiemomenten tussen de oudste kleuters en het eerste leerjaar, gekoppeld aan de goede afspraken tussen de betrokken leerkrachten, leiden tot een lage drempel bij de overstap naar de lagere school.
- De school neemt de nodige initiatieven zodat de overgang naar het secundair onderwijs voor de leerlingen van het zesde leerjaar zo vlot mogelijk verloopt.
- In de kleutergroepen hebben de kinderen heel wat kansen om al spelend te leren. De uitwerking van de thema's en de hoekenorganisatie zijn daaraan aangepast. De kleuteronderwijzers bieden de nodige ondersteuning en stimuli. De lagere afdeling kenmerkt zich door een meer sturende werking van de leerkrachten. Coöperatieve werkvormen komen weinig aan bod, maar de meeste leerkrachten weten de interesse van de leerlingen te wekken. Meestal is er een actieve medewerking van de leerlingen.
- De leerkrachten in de lagere afdeling voorzien voldoende differentiatie in de lessen. Daartoe wenden zij onder meer de middelen van de onderwijsleermethode aan. Daarnaast organiseert het team niveaulezen en peertutoring.
- De kleuteronderwijzers houden de observaties deels elektronisch bij. Het betreft gegevens over de totale persoonlijkheidsontwikkeling van de kinderen en opgesteld door de onderwijskoepel. De klaseigen observaties kunnen nog aan doelgerichtheid winnen en alzo tot een vluggere diagnose leiden. Gestandaardiseerde toetsen worden afgenomen bij de oudste kleuters. Indien nodig worden remediërende acties ondernomen.
- De kleuterafdeling beschikt recent over een duidelijk opgesteld zorgbeleid. Het is een combinatie van afspraken en toelichtingen. Het zorgteam wil volgend schooljaar een soortgelijke afsprakenbundel opstellen voor de lagere afdeling.
- In de lagere afdeling neemt de school een aantal gestandaardiseerde toetsen voor lezen, spelling en wiskunde af. Aan de hand van de daarbij opgemaakte analyses, de resultaten van de methode-eigen toetsen en de klasobservaties, voorziet het team, indien nodig, in remediërende acties.
- Daar waar nodig is er aandacht voor preventie. Ook leerlingen die meer aankunnen dan de klasnorm hebben de mogelijkheid om zich verder te ontwikkelen. De school telt een aantal leerlingen die voor zitten op hun leeftijd. Zij krijgen specifieke aandacht.
- De school beschikt over de nodige structuren en een voldoende ruime omkadering om een degelijke zorgbrede werking uit te bouwen. Gestructureerde overlegmomenten zoals het mdo (multidisciplinair overleg) en het pré-mdo illustreren de aandacht voor de eerstelijnsverantwoordelijkheid van de klastitularis. De leerkrachten bereiden dit voor en komen tot het formuleren van de zorgvraag. Het overleg resulteert in een concreet actieplan met afspraken voor de klastitularis en de zorgleerkracht. Een "handelingsplan" wordt opgesteld voor de leerlingen die een specifiek schooltraject krijgen (zoals de vervroegde overstap naar het secundair onderwijs, een mogelijke overgang naar het buitengewoon onderwijs, overzitters, ...) of voor hen die sticordimaatregelen mogen aanwenden. De remediërende werking geeft positieve resultaten.
- De ouders worden actief betrokken bij de begeleiding van hun kinderen.
- De school telt een hoog aantal kinderen die extra hulp nodig hebben, ook buiten de schooluren. Daarnaast staat de school open voor kinderen met een GON-begeleiding. Diverse teamleden verwoordden dat de school door de kleinschalige klassen en de aandacht voor kinderen met problemen in beide deelgemeenten een aantrekkingskreet uitoefent op kinderen die het moeilijk hebben.
- De werking met het CLB wordt als zeer positief ervaren.

- De school heeft oog voor deskundigheidsbevordering, onder andere via nascholing op teamniveau, inzake leerbegeleiding. Het recent introduceren van handelingsgericht werken is hiervan een illustratie. Recent volgden enkele leerkrachten een nascholing betreffende binnenklasdifferentiatie. In hoeverre dit effect heeft naar het volledige leerkrachtenteam is niet duidelijk.
- Het zorgteam, onder leiding van de halftijdse zorgcoördinator (tevens halftijdse directie) staat voldoende kritisch tegenover de eigen werking. Zo is nu reeds besloten om vanaf volgend schooljaar hun opdrachten (verspreid over drie teamleden) zodanig te organiseren dat er meer coherentie ontstaat. Het zorgteam is actief op school-, leerkracht - en kindniveau. Kinderen met problemen begeleidt het team indien nodig voornamelijk klasintern.
- Het team evalueerde de gok-werking. De aandacht ging voornamelijk naar preventie/remediëring en taalvaardigheid.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

De directieopdracht bestaat uit een duobaan. De directie met de meeste ambtsanciënniteit neemt voornamelijk het administratieve en wettelijke luik op zich. De jongste directie (aangesteld sedert september 2010) is verantwoordelijk voor het pedagogisch-didactische luik van de opdracht. Zij staat tevens in voor de leerkrachtenbegeleiding. Daarnaast is zij halftijds zorgcoördinator van de school.

Het beleid van de school wordt grotendeels gedragen door de directie en dit in samenspraak met een teamlid die een opdracht van vier uren zorgcoördinatie heeft.

Beide vestigingen hebben hun eigenheid en het beleid van de school wil dat ook zo behouden. Een tevredenheidsonderzoek bij de ouders (december 2011) gaf aan dat zij een nauwer contact wensen met de schooldirectie. De directie is grotendeels aanwezig in de administratieve vestiging (Laarne). Er is geen vast tijdstip waarop de directie in de andere vestiging (Kalken) aanwezig is.

Het schoolbeleid heeft recent een aantal initiatieven genomen. Zo werden een aantal afspraken gemaakt over het concretiseren op klasniveau van de leergebiedoverschrijdende eindtermen. De school startte met een inventarisatie van leerplandoelen wereldoriëntatie die in de thema's aan bod komen. Het zorgbeleid kwam duidelijk onder de aandacht door het invoeren van het handelingsgericht werken en het schoolwerkplan werd geactualiseerd. Het schoolbeleid dient er nu nog voor te zorgen dat zij deze ingeslagen weg bestendigt en dat de teamleden de schoolafspraken naleven.

Het beleid heeft aandacht voor de nascholingen, wat onder meer blijkt uit het opgestelde prioriteitenplan. De school heeft echter nog niet de reflex om vooropgestelde plannen aan te passen aan noodwendigheden.

De directie neemt inzage van de kortetermijnplanningen van de leerkrachten, houdt functioneringsgesprekken en ondersteunt de teamleden.

De school heeft een talenbeleidsplan uitgewerkt. Er is aandacht voor recente onderwijsleerpakketten. Voor het nieuwe leerplan Frans is gezorgd voor professionele nascholing en ondersteuning, terwijl het nieuwe deelleerplan Taalbeschouwing nog niet geïntroduceerd is.

Het onderwijsaanbod, de groeperingsvorming van de leerlingen en de personeelsorganisatie geven een verwarrend en weinig transparant beeld.

Volgende wettelijke bepalingen in het schoolreglement/schoolbrochure dienen te worden aangepast:

- er zijn overlappingen binnen het schoolreglement en de schoolbrochure waardoor het voor de ouders verwarrend overkomt.
- het schoolreglement dient ondertekend "voor akkoord" (Decreet Basisonderwijs artikel 37 paragraaf 4)
- de toelatingsvoorwaarden in artikel 5 zijn niet toegelicht

-de beschrijving van het onderwijsaanbod in de schoolbrochure is onvolledig (wiskunde en ICT ontbreken)

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de inspanningen voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen Nederlands en wereldoriëntatie
- de resultaatsverplichting voor het grotendeels realiseren van de eindtermen Nederlands
- de initiatieven in de kleuterafdeling om de aanwending van de leerplandoelen te bewaken
- het gevarieerd en horizontaal samengesteld onderwijsaanbod in de kleuterafdeling

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de inzet om het zorgbeleid te actualiseren
- het opvolgen van de leerlingresultaten

Wat betreft het algemeen beleid:

- de actualisering en versterking van de schoolwerking

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- in de kleuterafdeling meer aandacht besteden aan het planmatig aanbrengen van begrippen en de aan de thema's gerelateerde woordenschat
- in de lagere afdeling de tijdsbesteding voor de domeinen luisteren, spreken en (creatief) schrijven meer in verhouding brengen tot wat het leerplan voorschrijft
- bij de rapportering het aantal items beperken en in verhouding brengen tot hun waarde binnen het leergebied

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- in de lagere afdeling het onderwijsaanbod transparanter organiseren en zodanig dat het voor de kinderen de beste oplossing is
- het aanbod binnen lichamelijke opvoeding in de lagere afdeling in verhouding brengen tot wat het leerplan voorschrijft

Wat betreft het algemeen beleid:

- schoolprioriteiten aanpassen aan de noodwendigheden
- het actualiseringsproces verder zetten en het reeds gerealiseerde verder bewaken en bestendigen

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- realiseren van de eindtermen wereldoriëntatie in de lagere afdeling

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs.

BEPERKT GUNSTIG

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen
of nastreven van de attitudinale eindtermen voor
wereldoriëntatie

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 juni 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geredigeerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Luc Kyot

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: